

سیاست‌ها و جهت‌گیری‌های تهران هوشمند

دیپارخانه و مرکز تهران هوشمند

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«شهرزیست‌پذیر؛ شهروند مشارکت‌پذیر»، عنوان برنامه‌های من برای شهرداری تهران است. بر این اساس به دنبال شهری هستیم که برای همه شهروندان دسترس‌پذیر باشد و بتوانیم ارتباط بین گذشته و آینده را در آن برقرار کنیم. در این مسیر مشارکت شهروندان در اداره شهر از اهمیت به سزایی برخوردار است و ما باید شهری داشته باشیم که شفافیت و دسترس‌پذیری در آن به طور کامل محقق شده باشد و تمام سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران در برابر مردم پاسخگو باشند. در بعد زیست‌پذیری، سرانه فضای سبز باید در محلات و مناطق مختلف شهر تهران تعادل داشته باشد. در امر کیفیت هوا باید با ایجاد زیرساخت‌های مناسب از جمله حمل و نقل عمومی به نقطه مطلوب برسیم. در زمینه تأمین آب، تنها منبع آب پایدار و در اختیار ما برای شهر تهران پساب‌های شهری است که باید بازچرخانی شود تا بتوانیم نیازهای آبی شهر را تأمین کنیم. این‌ها بخشی از برنامه‌های من برای تهران خواهد بود و تنها شاخصی که می‌توان به درستی به آن تکیه کرد و بر این اساس عملکرد برنامه‌ها را ارزیابی نمود رضایتمندی مردم است.

محمدعلی افشانی، شهردار تهران

مقدمه

سند سیاست‌ها و جهت‌گیری‌های تهران هوشمند هماهنگ با برنامه شهردار محترم با عنوان «شهرزیست‌پذیر؛ شهروند مشارکت‌پذیر» و در راستای اجرای ماده ۲ آیین‌نامه شورای راهبردی تهران هوشمند تهیه شده است. در طی سالیان اخیر تعاریف زیادی در مورد شهر هوشمند ارائه شده است. در تعاریف اولیه تأکید بیشتری بر فناوری وجود داشت اما به مرور زمان و با کسب تجربه در شهرهای بزرگ دنیا، تعابیر عام‌تری برای شهر هوشمند شکل گرفته است به نحوی که امروزه هدف غایی شهرهای هوشمند را زیست‌پذیری و زندگی شادتر و با کیفیت‌تر برای شهروندان می‌دانند. لذا در سال‌های اخیر ایده شهر هوشمند با بحث پایداری بسیار در هم تنیده شده و ابعاد زیست محیطی و اجتماعی آن نیز در کنار جنبه اقتصادی اهمیت یافته است. در همین راستا ارتقای کارایی فعالیت‌های شهری و تجربه بهتر شهروندان، نیروی کار و گردشگران بخش مهمی از اهداف و برنامه‌های شهر هوشمند است. شهرها در این مسیر به حمایت از بخش خصوصی توانمند و همچنین استارت‌آپ‌ها و بنگاه‌های کوچک پرداخته‌اند. به این منظور شهر هوشمند باید زیرساخت، مدیریت، حکمرانی و فرهنگ همراستا با اهداف فوق‌الذکر داشته باشد.

تهران هوشمند برنامه‌ای برای ارتقای شاخص‌های کیفیت زندگی شهروندان و حرکت به سمت شهری پایدار و زیست‌پذیر و شهروندانی مشارکت‌جو است. دستاوردهای مورد انتظار از برنامه تهران هوشمند، توسعه شهری پایدار، هدایت نوآوری شهری، رضایت شهروندان، ارتقای مشارکت و شفافیت و نظام‌های مدیریت و خدمات کارآمد در حکمرانی شهری است. این برنامه بر مبنای راهبردهای جدید مدیریت شهری تنظیم خواهد شد و انتظار می‌رود ضمن افزایش امیدواری شهروندان به آینده‌ای بهتر منجر به شکوفایی استعدادها و قابلیت‌های شهر تهران گردد.

در تهیه این سند به اسناد قانونی، سیاستی و برنامه‌ای ذیل توجه شده است:

۱. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
۲. چشم‌انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران
۳. سیاست‌های کلان اقتصاد مقاومتی
۴. سیاست‌های کلان کشور مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام

سیاست‌های کلان تهران هوشمند

در این بخش سیاست‌های کلان، ویژگی‌ها و اصول حاکم بر توسعه تهران هوشمند بیان می‌گردد که بر مبنای اسناد بالادستی و راهبردهای جدید مدیریت شهر تهران تنظیم شده است. بر این مبنای، ویژگی‌ها و سیاست‌های کلی حاکم بر شکل‌گیری شهر هوشمند تهران عبارتند از:

۱. **پایداری و زیست‌پذیری:** از آنجا که دستیابی به پایداری شهری تلفیقی از سه بعد اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی است، مدیریت منابع شهر تهران، شکل‌گیری زیرساخت‌ها، خدمات و فرایندهای کلان شهر تهران باید به گونه‌ای باشد که ضمن تأمین نیازهای نسل فعلی، برآورده‌سازی نیازهای نسل‌های آینده و حرکت به سمت شهری زیست‌پذیر تضمین گردد. در این مسیر اصالت بخشی به نقش و جایگاه محله‌ها در برنامه ریزی و مدیریت شهری که منجر به توسعه پایدار محلات شود باید مد نظر باشد.
۲. **توجه به ارزش‌های دینی، ملی و فرهنگی:** در تدوین و اجرای برنامه‌های شهر هوشمند بایستی به باورهای دینی، ملی و الگوهای فرهنگی و بومی توجه ویژه‌ای صورت پذیرد به نحوی که در نهایت شهر تهران به الگویی در جهان اسلام تبدیل شود. همچنین هرگونه بازآفرینی در شهر بایستی فرهنگ-مبنا باشد و چهره‌ای فرهنگ‌گرا برای شهر تهران ترسیم کند.
۳. **برنامه‌ریزی همکارانه و هماهنگی:** بایستی از طریق همکاری و هماهنگی در کلیه فعالیت‌های برنامه‌ریزی، نوآوری و توسعه و جلوگیری از دوباره کاری و انجام فعالیت‌های زاید و موازی، سطح انسجام و یکپارچگی را در مدیریت شهر تهران افزایش یابد.
۴. **مشارکت‌پذیری:** زمینه‌های مشارکت شهروندان، کسب و کارهای توانمند و گروه‌های نوپای نوآور در ارائه خدمات هوشمند شهری و همچنین زمینه‌های جذب سرمایه و تأمین مالی پروژه‌های شهر هوشمند باید فراهم شود. مشارکت عمومی تمامی شهروندان و هم‌افزایی تمامی ذی‌نفعان و عناصر شکل‌دهنده شهر، تضمین‌کننده حرکت صحیح برنامه شهر هوشمند در مسیر درست می‌باشد.
۵. **کارایی:** برنامه ریزی بایستی منجر به ارتقا و توسعه ظرفیت‌های موجود شهر تهران در جهت استفاده از هوشمندسازی به منظور افزایش کیفیت خدمات و کاهش هزینه‌های اداره و نگهداری شهر شود.
۶. **تاب‌آوری:** توانمندی‌های شهر تهران باید به گونه‌ای باشد که برای مواجهه با حوادث و بحران‌های شهری مهیا و مقاوم بوده و به سرعت وضعیت خود را بازیابی کند.

۷. **آینده‌نگری:** تصمیم‌گیری‌ها در سطوح مختلف مدیریت شهر تهران بر مبنای آینده‌پژوهی، تحلیل اطلاعات و ارزیابی پیش‌دستانه پیامدهای هر تصمیم خواهد بود.
۸. **عدالت و تبعیض مثبت:** شهر تهران با توزیع عادلانه فرصت‌ها، باید در جهت تحقق هرچه بیشتر عدالت اجتماعی و عدالت اقتصادی حرکت نماید. در این مسیر و برای رفع تبعیض‌ها می‌توان از اعمال سیاست‌های تبعیض مثبت بهره برد.
۹. **کل‌نگری:** نهادینه‌سازی نگاه کل‌نگر و سیستمی به تمامی مسایل شهر تهران در تمامی مراحل سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، توسعه، پیاده‌سازی و ارزیابی عملکرد، به طوری که ضمن لحاظ نمودن تمامی ابعاد هر موضوع در تحلیل‌ها، تمامی ذی‌نفعان مربوطه نیز در کل فرآیند مشارکت نمایند.
۱۰. **ایمنی و امنیت:** ساختار، فرآیندها و نهاد‌های درگیر در امنیت عمومی و ایمنی شهروندان باید به گونه‌ای عمل کنند که حداکثر آرامش عمومی و اعتماد بین شهرداری و شهروندان احساس شده و حداقل صدمات برای افراد ایجاد شود.
۱۱. **یکپارچگی:** سازگاری و تعامل‌پذیری مبنای طراحی و توسعه تمامی فرآیندها و سامانه‌های توزیع‌شده در سطح شهر تهران خواهد بود تا تمامی ذی‌نفعان اطلاعات شهری (افراد و سازمان‌ها) بتوانند بر مبنای آن‌ها به تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری موثر بپردازند.
۱۲. **شکوفایی و رشد:** باید رویکرد اصلی در تمامی فعالیت‌های شهری، مبتنی بر ارتقای بهره‌وری (کاهش هزینه‌های عمومی و افزایش درآمدهای پایدار) باشد که از طریق یادگیری مستمر و توسعه مدیریت دانش رخ می‌دهد.
۱۳. **انعطاف‌پذیری:** شهر تهران باید توانایی پاسخگویی سریع به تغییرات و عدم قطعیت‌ها را داشته باشد و به طور مستمر، خود را با تغییرات مختلف درونی و بیرونی وفق دهد.
۱۴. **شفافیت:** باید داده‌ها و اطلاعات شهر تهران، با حفظ حریم خصوصی و امنیت ملی، به صورت عمومی در اختیار شهروندان و سایر ذی‌نفعان قرار گیرد و مدیریت شهری شیشه‌ای محقق شود.
۱۵. **تعامل‌پذیری:** شهر هوشمند تهران با تعامل کامل و آگاهانه و تبادل خدمات و داده بین کلیه ذی‌نفعان از جمله نهاد‌های دولتی و عمومی، نهاد‌های مردمی (کسب و کارها و سمن‌ها) و شهروندان شکل می‌گیرد.

ابعاد شهر هوشمند

در برنامه تهران هوشمند، هوشمندی در شش بعد تعریف می‌شود:

۱. **اقتصاد هوشمند:** شهر تهران با اجرای طرح‌های توسعه و حمایت از نوآوری و کسب‌وکارها ضمن ارتقای توان مالی مدیریت شهری در جهت توسعه اقتصادی شهر نیز حرکت می‌کند. در این مسیر پیوندهای اقتصادی و تجاری تهران با دیگر شهرهای کشور و جهان گسترش و تعمیق می‌یابد. این امر از طریق توسعه کسب‌وکارهای جدید و همچنین خدمات دیجیتالی مبتنی بر مدل‌های کسب و کار نوین می‌تواند محقق شود و نهایتاً منجر به ایجاد زیست بومی برای فعالیت کسب و کارهای نوآور توانمند در تعامل با مردم، بخش دولتی و عمومی، مراکز تحقیقاتی و دانشگاه‌ها شود.

۲. **جابجایی هوشمند:** بایستی شهر تهران از سیستم حمل‌ونقل یکپارچه و پایدار برخوردار شود و از نوآوری‌های سازمان‌ها و کسب‌وکارها در جهت تسهیل جابجایی بین مکان‌ها، کاهش ترافیک و آلودگی هوا حمایت کند. در این بخش بکارگیری سامانه‌های هوشمند حمل و نقل و اطلاعات تردد برای تامین خدمات جابجایی امن، یکپارچه و دوستدار محیط زیست، بهینه‌سازی تردهای شهری از طریق ارائه اطلاعات دقیق و قابل اعتماد و مدیریت هوشمند مد نظر خواهد بود.

۳. **محیط هوشمند:** حفاظت از محیط زیست و تنوع زیستی در شهر تهران در اولویت قرار دارد در این زمینه بایستی کاهش آلاینده‌های محیط زیستی (بویژه آلودگی هوا، آلودگی صوتی، آلودگی نوری، آلودگی آب و آلودگی خاک) و مدیریت موثر انرژی،

پسماند، شبکه آب، شبکه روشنایی، آبیاری فضای سبز و سایر خدمات شهری با استفاده از راه‌حل‌های نوآورانه در دستور کار قرار گیرد تا بهره‌برداری از منابع و انرژی بهینه شده و بکارگیری انرژی‌های پاک گسترش یابد.

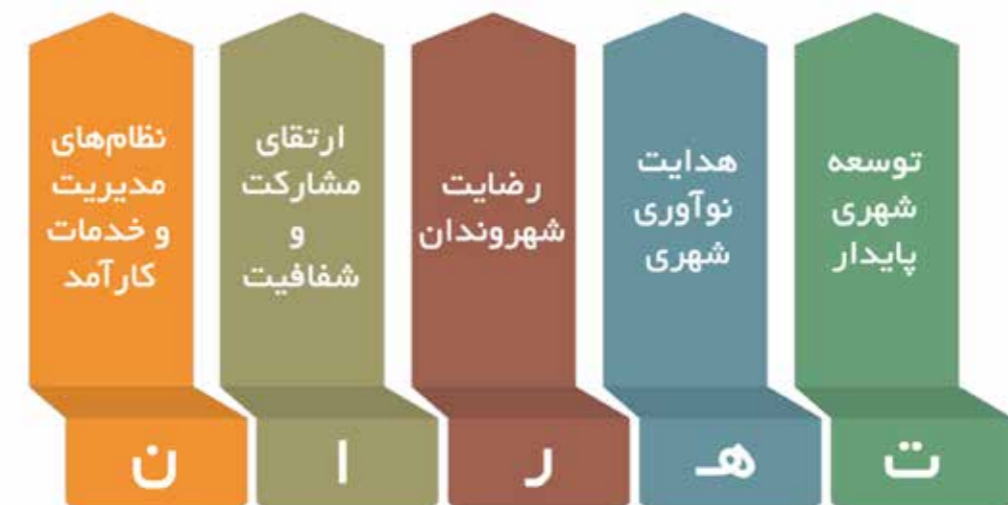
۴. **زیرساخت هوشمند:** شبکه‌های ارتباطی، حسگرها، تجهیزات سخت‌افزاری و مراکز داده از مهمترین اجزا در زیرساخت هوشمند هستند. در این حوزه اتصال بین اشیاء و پایش تعاملات و رفتارهای آن‌ها بایستی در قالبی متصل و یکپارچه به انجام برسد و راهکارهایی از جمله برقراری تعاملات کابلی، بیسیم و دیگر روش‌های اتصال به رفع دغدغه اتصال اشیاء کمک کند. همچنین یکپارچگی زیرساخت‌ها در زمینه‌های مختلف مانند حمل و نقل و خدمات شهری باید در نظر گرفته شود. با توجه به یکپارچگی زیرساخت‌ها و به تبع آن خدمات در شهر هوشمند، اطلاعات شهروندان و سایر اطلاعات حساس در یک بستری یکپارچه و در عین حال وسیع قرار می‌گیرد و این موضوع اهمیت رعایت موارد امنیتی زیرساخت را دوچندان می‌کند. علاوه بر امنیت، رعایت سایر ابعاد کیفی شامل کارایی، دسترس پذیری، مقیاس پذیری و تطبیق پذیری در زیرساخت‌های نرم‌افزاری، سخت‌افزاری و ارتباطی باید مورد توجه قرار گیرد.

۵. **حکمرانی هوشمند:** مدیریت شهری با بازمهندسی فرایندها و ساختارهای اجرایی، کاهش تصدی‌گری، مقررات‌زدایی و تنظیم مقررات مناسب، تمرکز بر توسعه خدمات الکترونیک شهری و ارتقای شفافیت، ضمن توسعه سرمایه اجتماعی شهر تهران، به جلب مشارکت عمومی شهروندان و ذی‌نفعان در تصمیم‌گیری‌ها و اجرای برنامه‌ها می‌پردازد. جمع‌آوری و پردازش داده‌ها و در دسترس قرار دادن اطلاعات برای ذی‌نفعان بیرونی از طریق سکوی داده‌های باز از اهم اقدامات این حوزه است که موجب تصمیم‌گیری هوشمندانه و افزایش مشارکت نوآوران و شهروندان در حل مسائل شهری می‌شود. همچنین با توجه به منابع متعدد و دستگاه‌های فراوان درگیر، داده‌های زمانی - مکانی می‌توانند خیلی سریع و بلادرنگ به‌روز شوند. بنابراین، ایجاد فهمی مشترک از معنای داده‌ها و استخراج دانش جدید بر اساس داده‌های بلادرنگ به عنوان یک موضوع اساسی در ایجاد پایگاه دانش شهرهای هوشمند مطرح می‌شود.

۶. **زندگی هوشمند:** تهران با توسعه سامانه‌های شهروندمحور و حمایت از فعالیت‌های معنوی، تفریحی، ورزشی و هنری زندگی بهتر را برای شهروندان ممکن می‌کند و باعث افزایش کیفیت زندگی، رفاه و سلامت آنان می‌شود و در توسعه استعدادها و خلاقیت شهروندان سرمایه‌گذاری کرده و جایگاه افراد توانمند را بهبود می‌بخشد. استفاده از ابزارهای هوشمندسازی در مدیریت بحران و ارتقای ایمنی و تاب‌آوری شهر تهران در برابر حوادث، خصوصاً حوادث طبیعی از اهم اقدامات خواهد بود. ترویج و آموزش سبک زندگی سالم با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات به منظور افزایش مشارکت شهروندان در فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی و مدیریت شهری، تسهیل دسترسی به امکانات فرهنگی و آموزشی، بهداشتی، گردشگری، افزایش امنیت شخصی و انسجام اجتماعی از برنامه‌های جدی در این حوزه است.

محورهای استراتژیک تهران هوشمند

به منظور نیل به دستاوردهای شهر هوشمند محورهای استراتژیک ذیل در راستای سیاست‌های فوق‌الذکر در نظر گرفته شده‌اند:

۱. توسعه شهری پایدار

برنامه‌های شهر هوشمند بایستی در راستای دستیابی به پایداری اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی در شهر تهران، زیست‌پذیری شهر و در نظر داشتن نیاز نسل‌های آینده به اجرا درآید. لذا در تعریف راه‌حل‌های هوشمندسازی بایستی روال‌ها و الگوهای کسب‌وکاری در نظر گرفته شود که ضمن داشتن توجیه اقتصادی، توسعه در جنبه‌های اجتماعی و زیست‌محیطی را نیز در نظر گرفته باشد.

۲. هدایت نوآوری شهری

تهران بایستی به محیطی پویا و پذیرنده برای کسب و کارهای توانمند، ارزش‌آفرین و نوآور تبدیل شود که در آن تعامل بین ذی‌نفعان و بازیگران این عرصه شامل کارآفرینان، شهروندان، دولت، نهادهای عمومی و نهادهای مردمی به بهترین شکل میسر شده و منجر به توسعه اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی شود.

۳. رضایت شهروندان

رضایت شهروندان، ارتقای کیفیت زندگی و تبدیل تهران به شهری زیست‌پذیر باید سرلوحه تمام برنامه‌ریزی‌های شهری باشد و هدف غایی شهر هوشمند دستیابی به زندگی بهتر برای شهروندان، نیروی کار شهرها و گردشگران است.

۴. ارتقای مشارکت و شفافیت

مشارکت عمومی و هم‌افزایی بین عناصر شکل‌دهنده شهر و شفافیت حداکثری تضمین‌کننده اجرای موفق برنامه شهر هوشمند است. اطلاعات عمومی شهر تهران باید با حفظ حریم خصوصی و رعایت ملاحظات امنیتی قابل دفاع، در اختیار شهروندان و ذی‌نفعان قرار گیرد و شهروندان به صورتی مشارکت‌پذیر در مدیریت شهر نقش‌های جدی ایفا نمایند.

۵. نظام‌های مدیریت و خدمات کارآمد

تصمیم‌گیری‌ها در سطوح مختلف مدیریت شهر تهران باید بر مبنای برنامه‌ریزی همکارانه، تحلیل اطلاعات و ارزیابی پیش‌دستانه پیامدهای هر تصمیم باشد. در اجرای برنامه‌ها و ارائه خدمات به شهروندان نیز بایستی از نظام‌های نوین مدیریت حداکثر بهره‌برداری صورت پذیرد و ارتقای کارآمدی از طریق راه‌حل‌های نوآورانه و بهبود مستمر در دستور کار مدیران شهر قرار گیرد.

اهداف کیفی تهران هوشمند

در ادامه اهداف کیفی تهران هوشمند در ذیل هر یک از ابعاد معرفی شده‌اند:

اهداف کیفی در حوزه اقتصاد هوشمند:

- تشویق و جذب صنایع و کسب‌وکارهای آینده
- استفاده بهینه از منابع و دارایی‌های موجود شهر
- پیوند منابع فیزیکی شهر با سرمایه‌های اجتماعی جهت توسعه توانمندی‌های اقتصادی شهر
- ارتقای بهره‌وری و کاهش هزینه‌ها در مدیریت شهری
- توسعه و تقویت زیست‌بوم هوشمندی و نوآوری شهری
- حمایت از نوآوری، کارآفرینی و اشتغال‌زایی
- حمایت از الگوهای کسب‌وکاری نوین و مشارکت در تجاری‌سازی
- ایجاد بستری کارآمد جهت جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی
- برنامه‌ریزی همکارانه و ارتقای تعاملات با نهادهای ذی‌نفع در توسعه شهر هوشمند
- تقویت ارتباط مدیریت شهری با صنعت و دانشگاه
- تقویت پیوندهای اقتصادی با دیگر شهرهای ایران و جهان

اهداف کیفی در حوزه جابجایی هوشمند:

- ترغیب شهروندان به استفاده از حمل‌ونقل عمومی با استفاده از الگوهای نوآورانه قیمت‌گذاری و ابزارهای نوین برنامه‌ریزی سفر

- توسعه ظرفیت و ارتقای بهره‌وری حمل‌ونقل عمومی
- توسعه و یکپارچه‌سازی حمل‌ونقل ترکیبی درون شهری
- حمایت از کسب‌وکارهای نوآورانه در حوزه حمل‌ونقل سبز و پایدار
- توجه به حمل‌ونقل سبز و روان در برنامه‌ریزی و طراحی شهری

اهداف کیفی در حوزه محیط هوشمند:

- بهینه‌سازی و مدیریت هوشمند انرژی در ساختمان‌ها، مکان‌های عمومی و دولتی
- مدیریت هوشمند پسماند و پساب‌های شهری
- کنترل هوشمند آلاینده‌های شهر
- کنترل هوشمند باغات و فضای سبز
- حمایت از کسب‌وکارهای نوآورانه در حوزه محیط زیست انرژی سبز و پایدار
- توسعه مکان‌ها و فضای سرزنده و سبز شهری
- فرهنگ‌سازی و جلب مشارکت شهروندان در حفظ محیط زیست و کاهش مصرف انرژی
- پایش مستمر و مدیریت وضعیت محیط زیست تهران
- توجه به ملاحظات زیست‌محیطی در برنامه‌ریزی و مدیریت شهری

اهداف کیفی در حوزه زیرساخت هوشمند:

- توسعه زیرساخت‌های ارتباطی شهر
- توجه به جنبه‌های اقتصادی، اجتماعی و محیطی در توسعه زیرساخت‌ها

- ساماندهی زیرساخت‌ها با کمک بازیگران کلیدی و نوآوران
- یکپارچه‌سازی زیرساخت‌های ارتباطی در حوزه‌های مختلف
- توسعه مدل‌های مشارکتی در توسعه و بهره‌برداری از زیرساخت‌ها
- ارتقای امنیت زیرساخت‌ها و مراکز داده
- ارتقای کارایی، دسترس‌پذیری، مقیاس‌پذیری و تطبیق‌پذیری در زیرساخت‌ها

اهداف کیفی در حوزه حکمرانی هوشمند:

- مقررات‌زدایی، تنظیم مقررات کارآمد، بازمهندسی و تحول دیجیتال در مدیریت شهری
- توسعه خدمات الکترونیک به صورت یکپارچه و بانگاه سیستمی
- توسعه بستر سیاست‌پژوهی و ایجاد نظام سیاست‌گذاری هوشمند
- مدیریت دانش و استفاده مستمر و آگاهانه از بهترین تجربیات داخلی و بین‌المللی
- ایجاد نظام تأمین مسئولانه و بهبود نظام تأمین و تدارکات مدیریت شهری
- مشارکت با شهروندان و کسب‌وکارها در مدیریت شهر
- کاهش تصدی‌گری و توسعه تعامل و مشارکت‌دهی کارآفرینان و شرکت‌های نوپا در بهبود خدمات به شهروندان
- شهروندمحوری در نظام‌های حکمرانی و مدیریت شهری
- توسعه رویکرد داده‌باز و به اشتراک‌گذاری اطلاعات
- حمایت از توانمندی‌های کسب‌وکارهای شهر و تحریک عرضه و تقاضا
- مدیریت آینده‌نگرانه منابع و مصارف شهری
- برنامه‌ریزی شهری محله‌محور با هدف توسعه پایدار محله‌ای
- تلاش برای تأمین درآمدهای پایدار
- ارزیابی نظام‌مند و مستمر برنامه هوشمندسازی و حسن اجرای آن در تمامی سطوح
- اهداف کیفی در حوزه زندگی هوشمند:
- توسعه صنایع فرهنگی و خلاق
- فرهنگ‌سازی و حمایت از توسعه گردشگری هوشمند
- توسعه سازوکارهای سلامت هوشمند
- حمایت از خلاقیت شهروندان و شبکه‌سازی از افراد خلاق
- بازآفرینی فرهنگ-مینا و توسعه نوآوری در حوزه‌های فرهنگی، ورزشی، هنری و سلامت
- ارتقای امنیت و ایمنی عمومی به کمک فناوری
- فراگیری، تبعیض مثبت و شکل‌دهی شهری دوست‌دار همه به ویژه کودکان، سالخوردگان و توان‌یابان
- ارتقای نشاط عمومی و شکوفایی فرهنگی و اجتماعی با ترویج هنر، ورزش و معنویت
- حمایت از مشارکت نهادهای مردمی و شهروندان در مدیریت و ساماندهی شهر
- نهادینه‌سازی و رعایت حقوق شهروندی و تقویت مطالبه‌گری شهروندان در زمینه اطلاعات عمومی
- توسعه و تقویت نظام مدیریت بحران، تاب‌آوری و امداد‌رسانی شهر تهران
- پایش و پیشگامی در پذیرش فناوری‌های روزآمد

نگاشت اهداف کیفی تهران هوشمند در ذیل ابعاد شهر هوشمند و محورهای استراتژیک

در جدول ذیل اهداف کیفی تهران هوشمند در ذیل ابعاد و محورهای استراتژیک نگاشت شده است:

تهران						
ابعاد شهر هوشمند	محورهای استراتژیک	توسعه شهری پایدار	هدایت نوآوری شهری	رضایت شهروندان	ارتقای مشارکت و شفافیت	نظام‌های مدیریت و خدمات کارآمد
هوشمند	اقتصاد هوشمند	• تشویق و جذب صنایع و کسب‌وکارهای آینده • استفاده بهینه از منابع و دارایی‌های موجود شهر • پیوند منابع فیزیکی شهر با سرمایه‌های اجتماعی جهت توسعه توانمندی‌های اقتصادی شهر	• توسعه و تقویت زیست‌بوم هوشمندی و نوآوری شهری • حمایت از الگوهای کسب‌وکاری نوین و مشارکت در تجاری‌سازی	• حمایت از نوآوری، کارآفرینی و اشتغال‌زایی	• ارتقای مشارکت و شفافیت • حمایت از نوآوری، کارآفرینی و اشتغال‌زایی	• ارتقای بهره‌وری و کاهش هزینه‌ها در مدیریت شهری • ایجاد بستری کارآمد جهت جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی
	جایجایی هوشمند	• توجه به حمل‌ونقل سبز و روان در برنامه‌ریزی و طراحی شهری	• حمایت از کسب‌وکارهای نوآورانه در حوزه حمل‌ونقل سبز و پایدار	• ترغیب شهروندان به استفاده از حمل‌ونقل عمومی با استفاده از الگوهای نوآورانه • قیمت‌گذاری و ابزارهای نوین برنامه‌ریزی سفر	• توسعه ظرفیت و ارتقای بهره‌وری حمل‌ونقل عمومی	• توسعه ظرفیت و ارتقای بهره‌وری حمل‌ونقل عمومی
	محیط هوشمند	• بهینه‌سازی و مدیریت هوشمند انرژی در ساختمان‌ها، مکان‌های عمومی و دولتی • مدیریت هوشمند پسماند و کنترل هوشمند آلاینده‌های شهر • کنترل هوشمند باغات و فضای سبز	• حمایت از کسب‌وکارهای نوآورانه در حوزه محیط زیست، انرژی سبز و پایدار	• توسعه مکان‌ها و فضای سرزنده و سبز شهری	• فرهنگ‌سازی و جلب مشارکت شهروندان در حفظ محیط زیست و کاهش مصرف انرژی شهری	• پایش مستمر و مدیریت وضعیت محیط زیست تهران • توجه به ملاحظات زیست‌محیطی در برنامه‌ریزی و مدیریت شهری

تهران						
ابعاد شهر هوشمند	محورهای استراتژیک	توسعه شهری پایدار	هدایت نوآوری شهری	رضایت شهروندان	ارتقای مشارکت و شفافیت	نظام‌های مدیریت و خدمات کارآمد
هوشمند	زیرساخت هوشمند	• توسعه زیرساخت‌های ارتباطی شهر • توجه به جنبه‌های اقتصادی، اجتماعی و محیطی در توسعه زیرساخت‌ها	• ساماندهی زیرساخت‌ها با کمک بازیگران کلیدی و نوآوران	• یکپارچه‌سازی زیرساخت‌های ارتباطی در حوزه‌های مختلف	• توسعه مدل‌های مشارکتی در توسعه و بهره‌برداری از زیرساخت‌ها	• ارتقای امنیت زیرساخت‌ها و مراکز داده • ارتقای کارایی، دسترس‌پذیری و مقیاس‌پذیری و تطبیق‌پذیری در زیرساخت‌ها
	حکمرانی هوشمند	• برنامه‌ریزی شهری محله‌محور با هدف توسعه پایدار محله‌ای • تلاش برای تامین درآمدهای پایدار • مدیریت آینده‌نگرانه منابع و مصارف شهری	• توسعه رویکرد داده‌باز و به اشتراک‌گذاری اطلاعات • حمایت از توانمندی‌های کسب‌وکارهای شهر و تحریک عرضه و تقاضا	• شهروندمحوری در نظام‌های حکمرانی و مدیریت شهری	• مشارکت با شهروندان و کسب‌وکارها در مدیریت شهر • کاهش تصدی‌گری و توسعه تعامل و مشارکت‌دهی کارآفرینان و شرکت‌های نوپا در بهبود خدمات به شهروندان	• مقررات‌زایی، تنظیم مقررات کارآمد، بازمهندسی و تحول دیجیتال در مدیریت شهری • توسعه خدمات الکترونیک به صورت یکپارچه و با نگاه سیستمی • توسعه بستر سیاست‌پژوهی و ایجاد نظام سیاست‌گذاری هوشمند • مدیریت دانش و استفاده مستمر و آگاهانه از بهترین تجربیات داخلی و بین‌المللی • ایجاد نظام تامین مسوولانه و بهبود نظام تامین و تدارکات مدیریت شهری • ارزیابی نظام‌مند و مستمر برنامه هوشمندسازی و حسن اجرای آن در تمامی سطوح
	زندگی هوشمند	• توسعه صنایع فرهنگی و خلاق • فرهنگ‌سازی و حمایت از توسعه گردشگری هوشمند • توسعه سازوکارهای سلامت هوشمند	• حمایت از خلاقیت شهروندان و شبکه‌سازی از افراد خلاق • بازآفرینی فرهنگ-مینا و توسعه نوآوری در حوزه‌های فرهنگی، هنری و ورزشی، سلامت	• ارتقای امنیت و ایمنی عمومی به کمک فناوری فراگیری، تبعیض مثبت و شکل‌دهی شهری دوست‌دار همه به‌ویژه کودکان، سالم‌خوردگان و توان‌یابان • ارتقای نشاط عمومی و شکوفایی فرهنگی و اجتماعی با ترویج هنر، ورزش و معنویت	• حمایت از مشارکت نهاد‌های مردمی و شهروندان در مدیریت و ساماندهی شهر • نهادینه‌سازی و رعایت حقوق شهروندی و تقویت مطالبه‌گری شهروندان در زمینه اطلاعات عمومی	• توسعه و تقویت نظام مدیریت بحران، تاب‌آوری و امداد رسانی شهر تهران • پایش و پیشگامی در پذیرش فناوری‌های روزآمد

مراحل آتی برنامه‌ریزی تهران هوشمند

در ادامه مسیر برنامه‌ریزی تهران هوشمند با انجام مطالعات و بررسی مقدمات اجرایی، سند اهداف کلان، شاخص‌ها و نقشه‌راه تهران هوشمند تهیه می‌شود که در آن، در کنار معرفی شاخص‌های ارزیابی برنامه تهران هوشمند فهرست پروژه‌ها و اقدامات اولویت دار در قالب نقشه‌راه و برنامه اجرای آن مشخص خواهد شد.

در تدوین و اجرای پروژه‌ها و اقدامات نقشه راه، سیاست‌های اجرایی و فنی زیربایستی در نظر گرفته شود:

۱. اولویت دهی و انتخاب تعداد محدودی از اهداف کلان دارای اولویت و تدوین شاخص‌های ارزیابی برنامه تهران هوشمند بر اساس اهداف کلان دارای اولویت
 ۲. تدوین اقدامات و تمرکز بر تعداد محدودی اقدام دارای اولویت جهت اختصاص بهینه منابع
 ۳. همراستایی و سازگاری اقدامات با سیاست‌ها و اسناد بالادستی ملی، استانی و شهری
 ۴. سازگاری و هماهنگی با الزامات، استانداردها و طرح‌های توسعه ملی
 ۵. لزوم اولویت‌بندی دقیق و تحلیل محور در برنامه‌ریزی راهبردی و معماری شهر هوشمند تهران
 ۶. برنامه‌ریزی واقع‌بینانه بر مبنای شرایط و نیازهای شهر تهران و حیطه اختیارات شهرداری
 ۷. کاهش تصدی گری شهرداری و واگذاری کارها به بخش خصوصی و نوآوران
 ۸. جلب مشارکت سازمان‌ها و دستگاه‌های ارایه‌دهنده خدمات در سطح شهر
 ۹. عزم جدی و همراهی نهادهای عمومی و دولتی همکار و موثر در توسعه شهر هوشمند
 ۱۰. تعیین دقیق و شفاف عوامل کلیدی موفقیت در هر یک از مراحل توسعه شهر هوشمند تهران
 ۱۱. مشارکت با بخش خصوصی به عنوان سازوکار اساسی در طرح‌های توسعه‌ای و عملیاتی
 ۱۲. توجه به تعامل پذیری با تمامی سامانه‌های بیرون از مدیریت شهری
 ۱۳. توجیه اقتصادی و ارایه خدمات مقرون به صرفه به ذی‌نفعان بر مبنای تحلیل‌های مالی مناسب
 ۱۴. تاکید بر کیفیت خدمات در طراحی و توسعه تمامی سیستم‌های شهری
 ۱۵. اجرای پایلوت برای طرح‌ها قبل از اجرای سراسری در سطح شهر تهران
 ۱۶. تعریف و سنجش مستمر شاخص رضایت شهروندان و لحاظ نمودن آن به عنوان یکی از اهداف نهایی تمامی برنامه‌های شهری
 ۱۷. تعریف و سنجش مستمر میزان پیشرفت شهر هوشمند تهران بر مبنای شاخص‌های بین‌المللی
- امیدواریم با همراهی همه ذی‌نفعان در درون و بیرون شهرداری بتوان حرکت در مسیر تهران هوشمند را تسهیل و تسریع کرد.

دبیرخانه و مرکز تهران هوشمند / بهار ۱۳۹۷

Smart Tehran

smart.tehran.ir

سازمان فناوری
اطلاعات و ارتباطات
tmicto.tehran.ir